

Nævn, der skal sidde og holde Øje med, om der er nogen Jord at faa til Købs i de forskellige Egne af Landet. Dette Nævn skal vælges saaledes, at der i det findes Repræsentanter for de forskellige Landsdele. Men man kan sige sig selv, at dette Nævn i Virkeligheden vil faa en ganske ringe Betydning, hvor Talen er om at erhverve Jord til Udstykning. I Virkeligheden kan der ikke ventes at blive stillet anden Jord til Raadighed for Nævnet end den, der kan komme fra de Ejendomme, der bliver stillet til Tvangsauktion, og som har en Jordskyldværdi af over 75 000 Kr. eller et Jordtilliggende paa over 150 Tønder Land.

For det første maa jeg sige til denne Bestemmelse, at der ikke finder mange Tvangssalg Sted af større Ejendomme, og sker det endelig, viser det sig i de allerfleste Tilfælde, at det er en Ejendom med daarlig Jord, en forsømt og forfalden Ejendom, som mindst af alt egner sig til Udstykning til Husmandsbrug. Bestemmelsen i § 3 om, at naar en saadan Ejendom stilles til Tvangsauktion, skal vedkommende Retsbetjent snarest muligt gøre Indberetning derom til Landbrugsministeren, der derefter lader Meddelelsen gaa videre til Nævnet, er uden reel Betydning. Der bliver efter dette Lovforslag ingen Jord til Husmandsbrug, og vi maa derfor stemme imod det.

Lovforslagets andet Formaal, som gaar ud paa at fyldestgøre Efterspørgselen efter Jord til Byggepladser, til Havelodder ved Købstæderne, opfyldes derimod saa nogenlunde ved Lovforslagets Bestemmelser, men dette alene er ikke tilstrækkeligt til, at vi kan stemme for Lovforslaget. Jeg tilraader derfor det høje Ting at føre Lovforslaget tilbage til den Skikkelse, det havde, da det forlod dette Ting for at komme til Behandling i det andet høje Ting. Jeg maa for øvrigt gøre opmærksom paa, at medens der i Lovforslaget om Bort salg af Jorder i offentligt Eje fastslaas, at der er Tale om Byggepladser eller Havelodder, fastslaas der noget andet i det her omhandlede Lovforslag, idet der her er Tale om Byggepladser med Havelodder. Det er ikke det samme, og efter at jeg er blevet gjort bekendt med, at man fra anden Side fortolker Bestemmel-

sen om, at der kun kan eksproprieres Byggepladser med Havelodder paa den Maade, at der kun er Tale om Ekspropriation af Jord til Opførelse af Bygninger, og saa kan der være en Havelod ved Siden af, er jeg af den Formening, at Lovforslaget har endnu mindre reel Betydning, end jeg tidligere havde ment. Vi er gaaet ud fra, at man kunde ekspropriere til Havelodder, uden at vedkommende, til hvem der blev eksproprieret, var forpligtet til omgaaende at opføre Bygninger paa Lodden. Man kan altsaa efter denne Ekspropriationsbestemmelse ikke lade en Kommune ekspropriere Jord til Havelodder, og naar det er Tilfældet, er Lovforslaget væsentligt forringet.

Jeg beklager, at man i det høje Lands ting har udstemt Ekspropriationsbestemmelsen, hvorefter der kunde eksproprieres fra de større Gaarde og fra Herregaarde og Godser, som ligger i saadanne Egne, hvor der er Trang til Jord til Oprettelse af Husmandsbrug, thi derved gøres det fortsat praktisk talt muligt i en hel Række Egne i Landet at erhverve den fornødne Jord til Oprettelse af Husmandsbrug. Jeg beklager dette saa meget mere, som det ved Vedtagelsen af de andre Lovforslag, der er til Behandling i disse Dage, erkendes, at der rundt omkring i Landet er Trang til Oprettelse af Husmandsbrug, og at denne Trang paa ingen Maade er begrænset til de Egne, hvor der ligger Præstegaardsjorder til Udstykning, eller hvor der er større Fideikommisgodser, fra hvilke nogle Jorder kan stilles til Raadighed. Trangen til Jord er almindelig, og alle Partier burde være besjælede af Ønsket om at standse Udvandringen fra Landet til Byerne. Vore Byer er store nok i Forhold til Landets Størrelse, nogle af dem er allerede mere end store nok; og Befolkningstætheden paa Landet er ikke større, end at der endnu der kan være Plads til adskillige. Jeg tror, det vilde være en overmaade god Gerning mod Nationen som Helhed, om man udstykkede de store Gaarde, de store Godser, og ved denne Udstykning gjorde det muligt for den opvoksende Ungdom paa Landet at forblive der, i Stedet for at den nu bogstavelig talt tvinges til at tage Ophold i Byerne, hvor der i Forvejen er mere end